

آزمون فارسی دوازدهم برگرفته از ابیات و عبارات موجود در کارگاه متن پژوهی که خارج از متن دروس (تألیفی) فصل دوم (ادبیات پایداری) ۲۰ نمره

۴ نمره

* همت اگر سلسله جُبان شود
* همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس
مور تواند که سلیمان شود
که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

۱- معنی و نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید.

۲- جمله مرکب (پایه و پیرو) را در هر دو بیت بیابید.

۳- نقش دستوری « بدرقه - نوسفر » که در بیت به کاررفته، به ترتیب بنویسید.

۴- سه آرایه برجسته از بیت اول بیابید.

۵- « نوسفر بودن » کنایه از چیست؟

۶- تفاوت معنایی واژه « همت » در دو بیت ذکر شده، چیست؟

۷- مفهوم کلی بیت دوم را بنویسید.

۳/۵ نمره

* در بیت الاحزان در آمد و نالید؛ چنانچه هر پرنده بر بالای سر یعقوب بود، بنالید.
* نشاطِ غریت از دل کی برد حبّ وطن بیرون
به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم

۱- فعل بود در عبارت ذکر شده، اسنادی است یا غیر اسنادی؟

۲- نقش دستوری (قید) را بیابید.

۳- ترکیب های اضافی و وصفی دو مثال بالا را بررسی نمایید.

۴- زمان دقیق فعل دارم را بنویسید.

۵- معنی واژه مشخص شده را بنویسید. این واژه در چه معنی به کاررفته است؟ (مجازی / واقعی)

۶- با توجه به مصرع دوم بیت، دو آرایه ادبی بیابید.

۸- کدام ابیات با یکدیگر تضاد مفهومی دارند؟

الف) غریت نپسندید کـــــــــــــــــ افتید به زندان

ب) نشاطِ غریت از دل کی برد حبّ وطن بیرون

ج) ســـــــــــــــــا تمکده خاک سزاوار وطن نیست

د) در ره عشق وطن از سر جان خاسته ایم

(۱) الف- ب (۲) الف- ج

بیرون ز وطن پا مگذارید که چاه است

به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم

چون سیل از این دشت به شیون بگریزید

تا در این ره چه کند همت مردانه ما

(۲) الف- د (۴) ب- د

۲/۵ نمره

* فرخی ز جان و دل می کند در این محفل
دل نثار استقلال، جان فدای آزادی

۱- شاعر با ذکر نام خود، از چه آرایه ای بهره برده است؟

۲- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

۳- نقش دستوری هریک از واژه های تکرار شده در بیت را به ترتیب بنویسید.

۴- یک وابسته پیشین و دو وابسته پسین از بیت بیابید.

۴ نمره

* دردناک است که در دام شغال افتد شیر یا که محتاج فرومایه شود، مرد کریم

۱- نوع ترکیب های به کاررفته در بیت را به همراه نقش دستوری شان بررسی کنید.

۲- معنی و مفهوم بیت را بنویسید.

۳- مفهوم مجازی واژه «مرد» در مصراع دوم چیست؟

۴- کدام واژه های به کاررفته در بیت، مفهوم نمادین دارند؟

۳ نمره

* سریر ملک عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد

۱- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

۲- کدام واژه «دو تلفظی» است؟

۳- کاربرد حرف «را» در بیت بررسی کنید.

۴- یک ترکیب وصفی از بیت بیابید.

۵- نقش دستوری (نهاد - مفعول) را در هر یک از مصراع ها، به ترتیب بیابید.

۶- چه آرایه ای به زیبایی بیت افزوده است؟

۷- در کدام جمله از بیت شیوه غیر عادی دیده می شود؟

۸- کدام بیت فاقد مفهوم بیت «سریر ملک، عطا داد کردگار، تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد» است؟

۱) آن کسه هفت اقلیم عالم را نهاد

۲) هستی تو سزاوار همه ملک جهان را

۳) ایزد ندهد ملک جهان جز به سزاوار

۴) شد و تکیه بر آفریننده کرد

۵) هر کسی را هر چه لایق بود داد

۶) یقین مگرد را دیده بیننده کرد

۳ نمره

* دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟

۱- شیوه بلاغی (غیر عادی)، در کدام جمله صورت گرفته است؟ مرتب نمایید.

۲- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

۳- تعداد جمله های بیت را بنویسید.

۴- نقش دستوری (قید - متمم) را در مصراع اول نشان دهید.

۵- با توجه به بیت، آرایه های ادبی (تشبیه، مجاز و تضاد) را به ترتیب بنویسید.

۶- فعل شد در بیت ذکر شده، اسنادی است یا غیر اسنادی؟

۷- همه ابیات با بیت «دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟» تضاد مفهومی دارند، به جز:

۱) طوطی از صحبت آینه سخن سراز شود

۲) دل چراغی است که روشن شود از خاموشی

۳) به کف دیو مده مه سر سلیمان زینهار

۴) می کشد مهر خموشی ز جگر زهر سخن

۵) زخم این مار شود به، به همین مهره مار

۶) روی بنما و مرا بر سر گفتار بیار

۷) دل چراغی است که روشن شود از خاموشی

۸) خا مشی مهر سلیمان بود و دیو سخن

۹) می کشد مهر خموشی ز جگر زهر سخن

۱۰) روی بنما و مرا بر سر گفتار بیار